

BETON

KULTURNO PROPAGANDNI KOMPLET BR. 9, BEOGRAD, UTORAK, 26. DECEMBAR 2006.

Novogodišnji

Redakcija: Miloš Živanović, Saša Ilić, Tomislav Marković, Saša Čirić; Autor fonta Mechanical: Marko Milanković; Foto: Tamara Vučenović; E-mail: beton@danas.co.yu; Sledeći broj izlazi 9. januara

SIN CITY - BEOGRAD 2006.

Pripadnici Beogradskog književnog klana (BKK) su po ko zna koji put ostavili svoj potpis ispod velikog nedela koje su svih trista i kusur dana zvali kulturnom scenom. Za njima je ostala nevolja u vidu edicije Premijera koja je otpočela Dži Pijevim pozivom na nepoštovanje *razlika*, a okončala se pesmom dva vrana gavrana BGB Radulovića. Sve je to novinarka Saratlić, inače bliska saradnica klana, ispratila baržnom vatrom na stranicama uglednog prestoničkog lista. Niko u toj *božjoj bašti* nije ostao nepočašćen superlativom. Naprotiv, oko te *premijske* kičme vrtele su se gotovo sve važnije akcije klana. S druge strane, ova je edicija trasirala *treći put*, kojim je srpska književnost krenula u svetlu evropsku budućnost. Saborno ujedinjeni postmodernisti, rokeri, pankeri, narodnjaci, epski Vukovi pevači i pevaljke, demonstriali su samobitnost srpskog pojanja u tmini: opevali su Teslu, Kalabića, srpske krvave noći i dane, mr Vasu Batuta i druge radosti. Sve učestalija žiriranja postala su noćna mora naših doktora, kritičara i ostalih kulturnih rabotnika i ratnika: nezapamćen je stepen inflacije književnih nagrada koja je u toku 2006. dosegla brojku s toliko nula da se to ne sme objaviti u javnosti. Zanimljivo je da guverneri srpske kulturne scene ni u jednom trenutku nisu posegli za denominacijom. Naprotiv, proizvodnjem neverovatne inflacije vrednosti omogućeno je jednom delu klana da nesmetano preuzme poslove u regionu. U natjecanju za tuzlansku Nagradu „Meša Selimović“ BKK je zabeležio nezapamćenu pobjedu, a jedan od čelnika tog klana postao je bos gotovo svih regionalnih akcija bilo da je reč o dilovanju tekstova iz Srbije za *Sarajevske sveske*, ili za *Stotinu* (vam bogova!) *slovenskih romana*. Takođe, BKK je istog čoveka, koji se u zagrebačkoj štampi predstavlja kao anarhista iz Beograda, delegirao za komisiju koja do kraja godine treba da donese odluku o raspodeli ubogih nacionalnih penzija zaslužnim umetnicima. BKK ništa nije ostavljao slučaju. I dok je đeneralov Ministerijum nekulture sve vreme demonstrirao neukost i finansijsku impotenciju, novaca je uvek bilo za sprovođenje akcija Beogradskog klana. Festivali su održani, hrisovulje podeljene, slaboumni časopisi i magazini odštampani. Filmovi su se snimali, doduše izuzetno loši (osim dva), ali stoga veoma skupi. Gerijatrijsko krilo BKK, na čelu sa srpskim Kingpinom sa Dedinja, za to vreme se isključivo bavilo Nobelovom (ah!) nagradom: zaratilo je s Ginterom Grasom i pobratimilo se sa Sv. Haroldom Pinterom, a sve to preko priče o haškoj *prokletoj avliji* i nepoćudnoj prošlosti. Trećem nobelovcu u nizu, ovogodišnjem laureatu Orhanu Pamuku, zamerili su na političkoj korektnosti. I pored ovogodišnje rekonstrukcije NIN-ovog žirija, pripadnici klana nisu ostali bez uticaja na ovo političko telo. Naprotiv, ubacivanjem svojih članova, ex-neosimboliste Jovanovića i uvek ispravnomislećeg Vladušića samo su ojačali svoju poziciju koja se u jednom trenutku, s odlaskom *nepotkupljivog* Ej Džeja, učinila beznadežnom. Beogradski klan je, uprkos Semolju, ove godine izgubio Crnu Goru, ali je stoga odlučio da učini sve kako se posle izbora ne bi dogodila slična nezgoda s Kosovom. Biće to snažna, čisto estetska poruka Ahtisariju. Život i rad na beogradskoj kulturnoj sceni postao je rizičan. Noću je na književnim tribinama neizvesno da li će se u jednom trenutku cela stvar pretvoriti u kampanju za odbranu nekog zločinca ili za srpsku istinu o Srebrenici. Ni beogradski klakeri ne provode svoje noći bez straha od nasilja. Združena akcija skinsa i interventne brigade u klubu Planet BIGZ okončana je žestokim batinanjem nedužnih ljudi. U ovom, kao ni u mnoštvu drugih slučajeva, nikada se neće utvrditi krivična niti moralna odgovornost. Takav je ovo grad. Takva je njegova licemerna kultura.

SHINE HAPPY FAMILY

Novogodišnja zdravica za УКC, СКД, БКЧ, КА, КМ, КН, (НБ)

Nasukala se lađa francuska na bregu grada grešnoga

Konačno svi su na jednom mestu, pod krivim krovom esnafskog hrama, Sva ta skorbna braća razbacana, što gložahu se bez stava i srama.	(largo)
Kijuk, Pijuk, Ci i <i>fjuk</i> , Adam, Roko i Raketla	(vivo)
Otvoriše širom dveri,	
Bludni sinci-izgnanici, dotera ih sužna metla:	
Zuba, Deki, Novak, Bole, <i>magazinske</i> šire tube	
Društvu svome neregistrovanome nose struju, tupe zube.	
Pero Cvele ispod strehe podno krova, <i>listić</i> smesti	(vivace)
Tiho kradom. Kad baka-Sera ne uoči nove vesti.	
<i>Bakrač</i> -tantrač gromko uđe i pošljednji	
<i>Pomilovan</i> ko počašćen	
Mija, Acke, Panta- <i>kanta</i> ..., ne odoleše takvoj rednji.	
Gde ste braćo <i>forumasi</i> ,	(rapidissimo)
pena vene bez vas u čaši.	
Man'te Proku, Gagu, Produ,	
široko je kod nas na brodu.	
Svi na broju na svojem, pišu koncept, tantijemu,	(andante)
Složna braća kuću drže, tikvu sade, repu prže.	
Sedam je rimskih bregova, sedam je greha sveta	(adagio)
Sedmica sreće mastila, al' jedna kuća kleta.	
Sinci dični, ko jaje jajetu slični,	
Visoko dižem, dižem vam čašu,	
Za zbirnu-sabornu atresu vašu!	

Redakcija **Betona**

CEMENT LIGHT

Saša Čirić: Božji ratnik
Goran Cvetković: Cucla
Igor Đorđević: Svi kurjaci su različiti

VREME SMRTI I RAZONODE

Tomislav Marković: Heroji ulice
Momčilo Mihajlović: Popodne jednog tajkuna
Miloš Živanović: Dobričica i Svetislavčina
Miroslav Karaulac: Kratak pregled minulih događaja
Saša Ilić: Dijalektička antiregresija
Velimir Čurgus Kazimir: Usmeni patent

Fotografije su snimljene u Muzeju Majakovskog u Moskvi

Pobednik - Srbija na Istoku

SRPSKI SIMVOL VERE

- ✦ Verujem u jednog Boga Oca Nacije, Svedržitelja, Tvorca srpskog neba i srpske zemlje, i svega vidljivog i nevidljivog.
- ✦ I u jednog Gospoda Krvnika, Sina Božjeg, Jedinorodnog, od Oca rođenog pre svih ratova, tamu od tame, demona istinitog od demona istinitog, mrtvorođenog, a ne stvorenog, kroz koga je vaskoliko srpstvo postalo.
- ✦ Koji se radi nas ljudi i radi naše propasti uspeo iz pakla i ovaplotio se od Duha Zločina i Akademije Djeve, i postao koljač.
- ✦ I koji je raspinjao u naše ime u vreme Slobodana Miloševića; mnogi stradahu i behu pogrebeni.
- ✦ I koji je vaskrsao u demokratskoj Srbiji, po usudnom Pismu.
- ✦ I koji se vazneo na pijedestal optuženičke klupe, i sedi sa desne strane sudiji.
- ✦ I koji će opet doći da sudi živima i mrtvima, Njegovom carstvu neće biti kraja.
- ✦ I u Duha Zločina, Gospoda, Smrtotvornog, Koji od Oca ishodi, Koji se zajedno sa Ocem i Sinom poštuje i slavi, Koji je govorio kroz proroke iz Udruženja književnika Srbije.
- ✦ U jednu kleronacionalističku etnofiletističku sektu.
- ✦ Ispovedam jedno vatreno krštenje u nevinoj krvi, za oproštenje grehova.
- ✦ Čekam vaskrsenje despota i kmetova i život srednjeg veka. Amin.

SAKRALNI SPIS (IZ NACIONALISTIČKOG ŽDRELA BRIS)

CEMENT *light*

Piše: Saša Ćirić

BOŽJI RATNIK ILI KAPLJICA SPASENJA JE UVEK NADOHVAT RUKE

Svetislav Basara *Uspón i pad*
Parkinsonove bolesti, Dereta, 2006.

*Ovo pisanije pokazuje da je vrag odneo šalu,
a da ni Đavo nije sedeo skrštenih ruku.*

(Anonim, XIII vek, negde u ustavnoj preambuli)

Fascinantno je slepilo čitalaca Basarine proze. Opčinjeni onim na šta su od 80-ih navikli (na postmodernu ars combinatoria i permanentno problematizovanje ontološkog statusa književnosti), ne vide ono što bode oči s primarne plohe Basarinog teksta. Reč je o srednjevekovnom teološkom fundamentalizmu ili fundamentalizmu teologije. No, pre toga, tzv. cerebralnost, „filozofska ili intelektualna dimenzija teksta“, „univerzalni iskazi“ ili esejistički tip diskursa umetnut u nevino prozno tkivo, za neke čitaoce tek su šarena opsena (vrata) u koja su se zablenuili dokoni i sujeverno-naivni čitaoci koji misle da Basara misli. A on, vele ovi veselnici, uopšte ne misli nego se igra, pletući paučinstvo tkanje od verbalne magle i semantičke baskme. I u takvoj odbrani oni podižu najveću porugu koja se može uputiti ovom autoru nepravedno lišenog hvaleugodnog NIN-a: veselo laprdalo, a ne dubokoumni mistagog i mitomah.

Drugi čitaoci, oni učeniji, liberalniji i sa očitom sklonošću ka Lindi Hačion (ljubav na daljinu), cene ponajviše tzv. basarijanski ludizam koji infantilno, besno-obesno, premeće preko glave, izvrće na naličje, naopako postavlja naglavačke sve te ustaljene konvencije, forme i norme. Dakle, i učenici (tzv. hermeneutički ravi) tvrde da se Basara igra, samo samosvesno i s ciljem, koji cilj im nije baš uvek dostupan ni jasan.

Povrh svega, i sam autor, autodidakt-eklektik, u vlastitoj mantri „narrativni teolog“, političar u osipanju, ex-zet, veleposlanik ex-zemlje i glodur „Globa“ tvrdi, jer u to tvrdo veruje, da njegovoj ingenioznosti put Gloriji preče njegovi politički pamfleti i satiričke paškvile, usmene i pismene, kojima je mnogog Panglosa za herac ujeo, te mu ne dade kletog NIN-a, ne NIN-a, ninosao se dabogda (ili *Budibogsnama*).

A u stvari, utata - Basara se preigra, autor po 62. put kreće u javni krstaški pohod na slepe utvare i samrtne grehe naše savremenosti: na himeru Prosvetljenosti i kletost Renesanse, na mrski Heliocentrizam i Kopernika bednog (kosti mu se u zemlji prevrtale; aha, u zemlji, a ne na Suncu), na demokratsku horizontalu što korporativnu vertikalnu baci na pleća, na one što poruše gradske zidine što svemu smisao davahu, na društveni progres, jednakost i ljudska prava rođena u sečivu giljotine, na lekare i higijeničare, na kuvare i sve one što povedeni bezbožništva modom brinu o zdravlju samo i lepoti propadljive puti svoje, zaboravivši bedni na ono suštastveno i jedinosuštno, na staranje o spasenju duše svoje itd. i tako u smislu srodnom.

Kada bi se ova argumentacija (ako je to argumentacija, dodao bi veliki poštovalac svega postojećeg na srpskoj književnoj sceni), retorika i pripovedna strategija odstranile iz Basarinog opusa, na stranu sve metafikcionalne i metapoetičke trte-mrte i neprobavljena teorija i filozofija srpskoga Ničea, ne bi ostalo ama baš ništa što bi povezivalo to mučno šarenilo. Malo pamfletaškog politikanstva, malo raznoraznih ideja uhvaćenih u letu kafanske omamljenosti, malo polemičke jurodivosti i brušenja stila, tu i tamo borhesovskih pseudobiografija, jezičkih dvosmislica i logičkih paradok(a)sa, dosta galerijske papazjanije stvarnih istorijskih ličnosti i poznatih književnih likova, ponešto burlesknog humora što se predvidljivo opetuje diljem Basarinih knjiga i silna naplavina neobaveznih, kontradiktornih, sebeukidajućih i besposledičnih iskaza i „teorija“ za koje je potpuno nevažno ko ih i u kom kontekstu izgovara ili ispisuje.

Na kraju, *Uspón i pad Parkinsonove bolesti* je još ponajbolje pisan od svih Basarinih poslednjih romana. Zasiurno će biti jedan od najozbiljnijih kandidata za NIN-a, jer staž i jurodivost većitog enfant terrible-a obavezuju i najtvrde neverničko srce žiri-žreca, a samilost ljudska (dakako, geocentrična i kanonska) i praznina opšta serbskoga fiktotvornoga pisanija aktualnoga gotovo nagona da se Maister-Mag (ne Magični*) skine sa spiska OFF-NIN-a i zaplovi zajedno sa mučkim samoučkim-kulturtregerskim alter egom Dobricom, te Svetim Mirom put Zemlje obećane ■

* Beton dodatak: „Laku noć, meco!“

Jednoga dana, biće ipak noći, auctor Parkinsa, možda baš sam Parkins, bane u kuću, recimo svoju, iako ženinu, ili uvaženog glagoljivog tasta, sada već bivšeg, ne poživšeg, daleko bilo! Uto će i mrak, na oči, koji nikako sa istih ni silazio nije, no se fino ugnezdio do kraja balade - bez pevanja ali sa šaketanjem. „Ko je spavao u mom krevetu?“, zaurla slep od ljutine. „Ko je spavao umom krevetu?“, nastavi nešto tišim glasom, slep od zbunjenosti. „A ko još spava u mom krevetu?“, zapita najtiše i najnevinije, i steže pesnice. Umorni putnik s Juga, namernik bez zlih namera, u svom magičnom snu, ni kriv ni ružan, stade da strada. I nastrada na pravdi geocentričnog Gospoda, i u mraku njegovom, bogougodnom. Uto će i svetlost, 75 sveća, ali auctor pade u dubok počinak, smesta, a magični namernik uteče glavom bez bela obraza. I ne povrnu se - dok se Majlsova truba po treći put ne oglasi sa kioska.

Posetite nas
www.elektrobeton.net

Svi brojevi
Betona na
jednom mestu

Beton, svima redom i u Novoj...

Goran Cvetković

CUCLA

TESLA ELECTRIC COMPANY, Pandur Theatre,
režija Tomaž Pandur - ATELJE 212

Ovo je godina Nikole Tesle, pronalazača i inovatora, naučnika i genija. Otvoreni su mnogi državni i međunarodni fondovi za finansiranje projekata u kulturi i umetnosti posvećenih Tesli.

I naravno, gde su državni fondovi - tu je i reditelj Tomaž Pandur! On sada ima i svoju registrovanu trupu za pravljenje i prodavanje pozorišnih, a verovatno i drugih umetničkih projekata. Pre nekoliko godina pojavio se sa predstavom pravljenom po tekstu tada najaktuelnijeg i, naravno, najkomercijalnijeg pisca iz Beograda, Milorada Pavića - *Hazarski rečnik*. Sve je to bilo jedno veoma skupo bacanje prašine u oči. A evo nam sada Pandura s Teslom! I opet nam je priredio ujdurmu komercijalnog poluukusa koju hoće da proda za pozorišnu umetnost. Tomaž Pandur je koristio elemente iz Teslinog života, ili priča o Teslinom životu, proizvoljno protumačene sa neke mondenske tačke gledišta koja treba da nas fascinira muškom golotinjom i perversnim asocijacijama na Teslino seksualno uzdržavanje. Jeftina poigravanja sa banalnim sadržajima, koji se predstavljaju kao elementi Teslinog života, imaju za cilj da zadovolje najniži ukus poluobrazovane publike.

Naime, ono što smo na sceni videli predstavlja primamljiv aranžman skoro isključivo lascivnih detalja iz života bilo kog čoveka na svetu. Za to što nam je prikazao, Tesla Panduru nije bio potreban. Verujem da je Tesla bio potreban Panduru samo kao maska za predstavljanje projekta nekoj bogatoj fondaciji. A to da bi se Pandur zaista pozabavio Teslom na bilo koji način, e, to se zaista nije desilo ni u primisli. Ovo što smo videli moglo se zvati bilo kako i biti bazirano na bilo kakvoj ličnoj istoriji. Jadno je ovo pozorište koje Teslu koristi na tako bedan i nemuš, zapravo lažan i totalno lažiran način, i to pozorište ne zaslužuje nikakvu posebnu kritiku ili komentar. To je još jedan od udara na ukus publike beogradskih pozorišta, udar koji pored ukusa ponižava i znanje i iskustvo i osećaj za umetničko.

Atmosfera kiča dominirala je ovom nazovi predstavom koja je imala štimung petparačkog kabarea ili kafanskog igrokaza. SRAMOTA ■

Piše: Igor Đorđević

SVI KURJACI SU RAZLIČITI

Sve crvenkape su iste, Samoizdaja B92, 2006. - Markić je na stolu, kušajte ili se gnušajte!

Izuvene pandže

Vreme između emitovanja *Velikog brata* nikako da prođe. Zavirivanje u idiotske dogodovštine likova željnih slave ispunjava život prilepljen za TV aparat. Ali, kada oni nisu na programu mnogima je teško, pa su su se umešni ljudi setili da izdaju knjige kojima će se lako prekratiti vreme između emitovanja. Prezentuju u knjigama razvodnjenog Bukovskog, pojačanog vulgarnošću zarad nje same, sve to bez nekog smisla i sa puno pretenzije i nadutosti. Proizvođači popularnosti dovođe na scenu Crvenkapca i Crvenkapice spremne na sve. Pozivaju i verzirane promotere da pomognu posao. Brko Snežan je prvi u promociji. On govori o jednom od svojih patuljaka i tvrdi da je *punk mogući i u pripovedanju, a ne samo u muzici*. Anarhistička gromada, omiljeni kritički mačor čaršije, tumač Samarićanin, kroz brčine milo gleda Crvenkapca-Bonapartu. Uvek je suzno tronut kraj hendikepiranih što bauljaju u gluvom metežu bezdušnog sveta. To nikako nije dovoljno, pa je i Zlatokos (u ljubavi s Bogom) napustio kuću koju je osvojio, i uzeo novu činiiju kaše odgovarajućeg ukusa i topline. Reče neku o *tranzicionom* Beogradu, vrućoj pedagoškoj šamarčini, javnoj higijeni

VREME SMRTI I RAZONODE

Piše: Miroslav Karaulac

KRATAK PREGLED MINULIH DOGAĐAJA

Novogodišnja priča

... Ubrzo zatim Sindelić skupi silnu vojsku i krenu na Cer - bitka nadugačko opevana, nazvana kasnije, nehatom jednog istoričara, *Boj na Mišaru*. Pred sam mrak poče bitka i za Malu Planu. Grad bi razoren, poaran i popaljen da je to bila tuga gledati. Tu osta glavnina srpske vojske; stradaše i mnogi ranjenici, ali kad su pomoćne sudije donele svoje zabeleške, bitka bi dobijena na poene. Jedni posumnjaše da bi neka prevara mogla biti posredi, drugi uzeše braniti sudije, ali sumnja osta. Slučaj koji i Smail-aga potvrđuje u svojim *Memoarima*.

Po završetku cerske bitke organizovan je veliki lov sa sokolima te mnogi viteški turniri i tombola. Sav prihod išao je udovicama postradalih prilikom spašavanja Voždove britke ćorde (kupljene za bagatelu od nekog Cincara na Miholjskom vašaru) koja nepažnjom njegove naložnice pade u ruke mrskom dušmaninu. Tad pade dogovor da se, čim prođu vrućine, počne sa dizanjem spomenika neumrlim narodnim velikanima, gde god se nađe zgodno mesto, brdo ili kakva živopisna čuka. Tako se desi da se uz samo Dunavo podiže obelisk, na mestu gde je Laza prvi put ugledao Lenku Dunderski, od dečijeg dodatka i to za novembar i decembar. Vojvodini međutim to ne bi pravo. Nekoliko manjih buna bi u krvi ugušeno. Na visokom postamentu, od belog venčackog mermera, podno same Fruške gore, bi isto tako postavljen divan anđeo sa slomljenim krilom, treneru „Vojvodine“ za sve što je uradio u poslednjem jesenjem šampionatu.

Tek pri otkrivanju spomen-obeležja Zmaju, izbi sve na videlo. Može se zamisliti iznenađenje prisutnih kad po prvi put bi obnarodovano da je sva Zmajeva dela, iz zrelih godina, izuzev „Na Liparu“, napisao Crnjanski u trenutku duševnog rastrojstva.

Te godine, Sava nadođe i nasta velika promaja nad Beogradom od koje strada sahat-kula zvana „Beograđanka“ - delo nepoznatog sajdzije s Kanarevog brda - nahoće bez oba roditelja, čobanin u jednom velikom hotelu, inače težak reumatičar. Mnogo sveta ostade na krovovima i ne htjede sići ni kada se Sava povuče. Reka odnese sa sobom i čuveni rimski deo Skadarlije. Korito Save bilo je tokom celog januara izloženo u atrijumu Narodnog muzeja, ali iz straha od uroka niko od građana ne hte da ode da ga vidi.

Stairway to Heaven - put za Rumiju

i slutnjama u kojima vidi letenje gušćjeg perja na sve strane. Radovao se Zlatokos upisanim vrednostima i značenjima jedne knjige. Videti više nego što se vidi to je smisao svih bajki. Zadrto zastupati svoje kritičko čudoređe esencija je svih flajki. A u okviru 396 stranica previše je imitacija Bukovskog, balavih halabukovanja i prenemaganja. Pri-povedač-ispovednik razbija sve pred sobom jakim udarcima i neuspešnim cinizmom i ironijom. Obračunava se na idealan način sa svima koji mu smetaju, neprestano se družeći sa radnicima iz koksare i uživajući u društvu nekih marsovaca koji su *metalik roze* i *debeli*. I iz svega o čemu autor bulazni, sećajući se čak i slatkih riba iz serije *Čari*, ispreda se jedna priča o kojoj nema ovde ni slova. Jedne novembarske večeri vraćao sam se iz biblioteke kući. Bio sam ispred ulaza u zgradu kada iz parkiranoг automobila izleteše dvojica sa fantomkama na glavama. U rukama su imali bejzbolke. Morao sam brzo da reagujem. Imao sam pri tom i malo sreće. Dalji idiot okliznu se o pseće govno i udari glavom o trotoar. Ostade da leži bez svesti. Bliži napadač zamahnu da me udari bejzbolkom po nogama, ali sam uspeo da skočim i on promaši. Na trenutak se zbunio zbog neuspelog napada i ja sam uspeo da reagujem. U rukama sam imao petu knjigu *Zlatnog runa*. Njome sam ga gađao i pogodio posred lica. Usledio je brutalan šut među noge. Pada na zemlju i ja nemam milosti. Šutiram ga besomućno. Deset, petnaest, dvadeset puta. Jadničak se uvija i cvili. Šutnem ga još koji put da bolje zapamti da se nekad može i zajeباتi. Dovoljno je. Podižem primerak *Zlatnog runa* i brišem ga o napadača. Iste večeri na Dnevniku čujem da je neki nedobronamerni kritik prebio ni krivog ni dužnog poznatog i dobro prodavanog srpskog pisca. Tiražni pisac je završio u bolnici sa tri polomljena rebra, odstranjenog testisa umesto koga će biti ugrađeno plastično jaje. Inače, pisac se oseća dobro i najviše žali što neće moći da predstavlja našu zemlju i samog sebe u kulturnoj razmeni po zemljama u regionu. Drugi ranjenik nije pominjan u Dnevniku. Čuvši ovu vest, zapitao sam se zašto sam ja postao meta napada. Mora da su dva smetenjaka pogrešila i zamenila me s nekim. Ugasio sam televizor. Glasno sam se nasmejao u mraku. Pitao sam se kakvu li će sad pisac pisati prozu s jednim plastičnim jajetom. Biće to proza sa naslovom: *Demoni iz plastičnog jajeta*. Neće to više biti to ■

Piše: Tomislav Marković

HEROJI ULICE

U potrazi za izgubljenim mladićem (žmure)

(Vasko Popaj, iz ciklusa *Igrale se delije nasred male kutije*)

Mladić se sakrije od Voje
Sakrije mu se u glavu
Ovaj ga traži po sali heroja

Sakrije mu se u srce
Ovaj ga traži po aleji velikana

Sakrije mu se u dušu
Ovaj ga traži u crkvenom kalendaru

Traži ga traži
Gde ga sve ne traži
I tražeći Mladića pronađe sebe

Ponoć kabinet kiša razgovor s predsednikom

(Dragan Đilas, iz memoara u nastajanju, poglavlje *Pitanja za šampiona*)

Teško ti je što si Boris bil voleo da si Ljuba bil voleo da si Ćosić na kolenu što te cupka bil voleo da si žele pihitjastog gela tuba bil voleo da si Pjero bil voleo da si lutka

Teško ti je pravo kažeš bil voleo da si lola bil voleo da si zvezda lepi Cane zgodna koka bil voleo da si Šaper bil voleo član Idola bil voleo da si mister il’ mis demokratskog bloka

Jadaš mi se e pa dobro bil voleo da si fensi bil voleo da si pista kojom klizi manekenka bil voleo mir u svetu bil voleo golub da si bil voleo da si eho il senkine senke senka ■

Na prvom i drugom spratu Zavoda za osiguranje, te iste godine, poče kuga, a pred kraj godine i najezda stidnih vaši koja zađe po mesnim zajednicama i silu nevinog naroda pomori. Odmah sledeće godine poče epidemija tripera, velika suša, a kasnije i poplava; a i sistem raspodele dotuče mnogo nedužnog puka.

Posle Sedme nestašice deterdženta izbiše veliki nemiri. Neki otvoreno zatražiše reformu sistema snabdevanja. U onom prvom besu vlasti sve kolovođe ove bune pobiše i baciše u Dunavo. Sila ustanika bi u sindžiru u roblje odvedena, bačena na galije, ili prodana po samouslugama. Ali posle izvesnog vremena, vlasti se sažališe i oprostije im. Nekim od pobijenih digoše spomenik, a po manje znatnijim dadoše ime nekoj ulici ili nekoj školi ili pak domu za nahoćad. One iste noći kada na Kolarcu biše tajom dokinuti noćni tečajevi iz vedanta sutra, tantre i vedskog sanskrita, a predavači bačeni na poljoprivredna dobra, za ispomoć, Gospodar Jevrem, znameniti lovac i kartaroš, bi izabran, jednoglasno, za narodnog komesara sa mandatom na sedamnaest godina. Kada mu isteče mandat, ostade na vlasti sve do svoje smrti, i to od šarlaha. Za njegove vlasti srušeno je Narodno pozorište i na njegovo mesto podignut veliki *McDonald's*, sa ringšpilom, toboganima i streljanom ispred njega, igrama na sreću, meračem snage, mašinama na novac i drugim zgodama na zabavu i pouku deci i nejači. I pored mnogih grešaka i previda koji su mu oprošteni zbog čira koji ga je tako mučio da ni na šta ljuto ili kiselo nije mogao ni pomisliti, dobio je sva znatnija odlikovanja osim Junaka socijalističkog rada koga trenutno ne bi na skladištu. Pored brojnih zuluma i pohara narodnog blaga, udaranja ženama na obraz, po čemu je bio posebno upamćen, pored svoje žestoke naravi, osionosti i zadrlosti, uživao je neokrnjeno poverenje i bio je silno omiljen u narodu, u čemu se svi hroničari slažu uglas. Upamćen je naročito po velikom govoru koji održa u Župi aleksandrovačkoj, na proslavi 600 godina ropstva pod Turcima. Govor mu napisao šef mesne autobuske stanice, kako posle bi nepobitno dokazano. One iste jeseni kada Vukova pisma, posle dugog skanjivanja, biše izneta na svetlo dana, ispravljena, doterana tamo gde je trebalo, dopisana, a neka skroz izbledela, slabo čitljiva ili iskrzana, zamenjena potpunoma novim, u Akademiji nauka bi, aklamacijom od pet glasova, izabran za redovnog člana Pavle Savić, strasni pecaroš, učitelj, pekar, mutabdžija i zavarivač, a odmah sledeće jeseni, u Akademiju bi primljen i Kale iz „Interprometa“, vrstan poliglota i pored teške govorne mane pri izgovaranju samoglasnika, iako bez oba roditelja, sa sestrama na radu u Australiji i ocem notornim alkoholičarem. Na svu sreću, kad ono bi vraćena stara cena ulju, maslacu i deterdžentima za pranje stakla, pojavise se prvi znaci smirivanja. Bi donet novi ustav sa dopunama o korišćenju bonova za benzin. Pojavise se novi formulari za uzimanje urina što masu naroda odobrovolji. Cena *Playboya* na jesen, te iste godine, opet skoči za dva puta ali bonovi za berberske usluge biše konačno dokinuti.

Neki hroničari tvrde - peti, neki - sedmi vek: bio je blag početak zime. Prvi snegovi počеше brzo kopniti; ljubica i visibaba bili su zaminuli a kaćun i jagorčevina još nisu bili izbili. Moglo je biti najviše tri sahata iza ručka kad prvi Slaveni staše pristizati na Balkan. Zemlja je bila pusta kao i danas, drumovi nikakvi, i uopšte, obaveštenost o svemu dosta slaba; što im je u početku, dok se nisu bili navikli, dosta smetalo. A ubijao ih je i neki vetar čamotinje koji je krajem povazdan vejao. To se ne da opisati koliko se namučise te prve zime. Ali čim prodoše poslednji veliki snegovi, nemajući šta da rade, u dugu vremenu, počеше osnivati prve manje države i smišljati im razna obeležja. Već sledeće godine, čim biše posvršavani glavni poljski radovi, mnoge Srпкиnje koje još nisu bile ni punoletne, ponete nekom kovarnom nadom da će sve potom biti bolje (koja nas je i kasnije često varala), sa bosiokom u kosi, izadoše po prvi put na korzo u šetnju ■

Piše: Miloš Živanović

DOBRIČICA I SVETISLAVČINA

Hipotetički slučaj

Prazna scena. Utrčava Dobrica, kad je bio mali.

Dobrica (vrišti): Ajme meni, nemoj me! Ajme meni, nemoj me!

Utrčava Svetislav, kad je bio veliki. Iza leđa nosi prut.

Svetislav: Hoću te! Hoću te! Što si prič'o da nisi krao orahe, kad si krao orahe?

Dobrica: Nisam krao! Nisam krao! Uzeo sam sa stola, mislio sam da su sa neba pali!

Svetislav: Ako su sa neba, što su onda tako užegli pa si sav masan?

Dobrica: Jao, kakva ti je to grana?!

Svetislav: Dlakava, Dobrice, trnovita ■

POPODNE JEDNOG TAJKUNA

Halo, Ziki, hoćeš li ti da odradiš onaj pesak ili nećeš? Nećeš. A zašto? Ziki, Ziki, debelo si ti za-
glibio. Debelo. Samo to znaš - utoka, bomba, eksploziv... A mogao bi da postaneš kontroverz-
ni biznismen, pa da te primimo u glavni odbor, pa da te stavimo na listu. Živeo bi kao car. Ali
ne - ti bi još da roksuješ, dižeš u vazduh i zavrćeš jaja. Molim? Voliš to. Pa volim i ja, ali ne mo-
že čovek u životu da radi samo ono što voli. Ja, dece mi, ne znam više ni gde mi je prangija.
Koji će mi. Izljubio sam je i poslao u zasluženu penziju. Čekaj čas.
Ne, kevo, ne to da jedeš, fuj to, fuj to kad ti kažem! Halo. E, izvi-
ni brate, keva uzela da jede onaj šatro crni hleb iz moje pekare,
iako sam joj sto puta rekao... Ma da, pale se budale, kao crna pa-
nja zdrava. A lebac crn od kafe, brate. Pa da, farbam brašno ka-
fom. Ide taj integralni ko lud. Molim? E, pa ti sad hoćeš da mi iz-
vučeš sve poslovne tajne, druže. Ajde, dobro, reći ću ti. U kafu
sipam ječam. Da. Iz one moje pivare. Jeste. Šta mečem u pivo
umesto ječma, ne želiš da znaš. Al da ti kažem, ako već cirkaš pi-
vo, nemoj da cirkaš ono moje ekskluzivno pivo proizvedeno za
potrošače istančanog ukusa. Uh, sačekaj malo, nešto mi je mu-
ka. Uh, majku ti, zamalo da se izbljujem. Šta trabunjaš, kume?
Ne, kume, nisam se setio kako smo oslobađali Srebrenicu, nego sam se setio šta mi je sirovina za pi-
vo. Da, da, dobro sam sad. Znači, brate, pivo nikako. Šta? Ječam? Ječam sam slučajno nabavio kada
sam od Moldavaca uvezio kontigent devojčica. Šta će mi devojčice? Doveo sam ih na Radost Evrope.
Ziki, Ziki, nemoj da me... Znaš ti dobro šta će mi devojčice. A taj ječam neviđeno jeftin. A lep, kru-
pan. Černobiljski rani. Momenat, neko mi zvoni.
Dobar dan čika Marko, dobar dan tetka Rado. Halo, evo gerijatrija došla kod keve na kafu.
Ovom matorom, od kada se poji mojom kafom, izrasle sise. Al on se ne sekira. Kaže, najzad
imam na raspolaganju sise kakvim sam uvek želeo da raspožem. A baba bradata ko episkop.
Pa i dečicu od sedam godina sve nešto štipka za guzu.
Kakvo sad brašno? A, ovo belo što mi ostaje od hleba. Ništa se kod mene ne baca. Zna se - belo u
belo. Šta? Ma, nek' pocrkaju, ko im jebe kevu narkomansku. Kako? Ziki, brate, nemoj da me vređaš.
Nemoj, kad te lepo molim. Mogao bih ja i da se setim gde mi je utoka. Dajem ti besplatan konsalting
za piljevinu i pesak, a ti tako. Ja tebe servisiram sa finom robom. Samo tebe, samo tebe, Ziki, i onog
ministra častim prvoklasnim, nekrštenim dopom. Ni murija ne valja bolji. Dobro, dobro, oprošteno.
Ne cvili više, al drugi put pazi. Stani malo, kao da mi se neko šunja oko vrata.
Alo, kume, jesi li još na vezi? Zamisli, ovaj moj najstariji grun'o na vrata sa fantomkom na glavi, upe-
rio pucaljku u mene i zaurlao - daj pare za mobilni, daj pare ili si gotov. Zavalio sam mu šamarčinu,
glavu sam mu odšrafio. Ali Ziki, kako me je pogledao, govno mi se smrзло. Moraću da ga držim na oku.
Nego, koliko je to sati? Zar toliko? Moram da krenem da ne zakasnim na tender. Kupujem ne-
ku fabriku lekova. Jeste. A i ti mučni malo tom tintarom. Mani se utoke, drugo je sad vreme. Aj-
de malo se napregni, ajde uključi ganglije, pa mi reci - šta je to što je kompatibilno sa lekovi-
ma. Šta? Ne, brate, nije hanzaplast. Probaj ponovo. Pa, pesak, Ziki, pesak ■

Tajkun lagum

GDE NASTUPAJU ZA NOVAKA

Tranzicija u divlji kapitalizam neumitno je zahvatila i
jedan deo srpske književne elite. Nacionalne veličine
će najludu noć provesti radno, darujući pučanstvo
autentičnim proizvodima svog barbarogenijalnog uma.

Rajko Petrov Nogo će u intimnoj atmos-
feri hajdučke jazbine recitovati svoju
poeziju na uvce Ratku Mladiću, uz mu-
zičku pratnju Mome Kapora na tam-ta-
mu načinjenom od kože inovernika.

Sv. Miro nastupa u diskoteci „Zaum“ na
najvišem vrhu Semolj gore, uz pratnju
četvoročlane guslarske bande.

Brana Crnčević & Hor haških dečaka za-
bavljaće naše ljude na privremenom ra-
du za srpsku stvar u Sheveningenu. Za
instrumentalni deo zadužen je Vojislav
Šešelj koji će muzicirati zarđalom kaši-
kom na ksilofonu.

Goran Petrović će pod prozorima SANU
plačnim glasom otpjevati sledeću tugo-
vanku: Iz *Narodne knjige* ja izlazim,/a
na spisku sebe ne nalazim./Levo, de-
sno, nigde moje SANU,/oj, žiriju, jebem
li ti nanu!

D.J. Danilov će u diskoteci „Zmajevu
gnezdo nad ponorom“ izvesti tehno re-
miks poznatog hita iz 90-ih *JUL je kul*.

Mihajlo Pantić će u Panteonu nacional-
nih veličina *Ko kaže da veličina nije bit-
na?* zabavljati slavodobitnike nacional-
nih penzija pesmom „Anarhija all over
književna čaršija“.

Nacionalni bard Matija Bečković nastu-
pa u duetu sa Cecom Nazionale na pred-
izbornom mitingu Narodnjačke koalici-
je u Čačku. Matija će izvoditi Cecine hi-
tove, a popularna pevaljka će recitova-
ti glasovitu Matijinu poemu „Jebaćemo
se još“ u obradi redakcije **Betona**.

Dobrica Ćosić će putem hot-lajna otpe-
vati Radovanu Karadžiću svoj čuveni hit
*Ovde radi istorija/Ovde radi biologi-
ja/Vaskrsava Velika Srbija/Raša kolje,
blagosiljam ja*.

Miroslav Toholj i Petar Arbutina, udru-
ženi u duet „Duos desperados“, uvese-
ljavaće gomilu u klubu „Srpski bog
Mars“ antiratnim klasicima tipa *Rado
ide Srb in u vojnike, Marš na Drinu, Kill
'em all, Seek and destroy, Srpska se truba
s Kosova čuje* ■■■

Prevodi: Saša Ilić

DIJALEKTIČKA ANTIREGRESIJA

(**Beton** ekskluzivno objavljuje: Radovan Beli Marković prvi put na srpskom jeziku!)

1. Original:

(Stanje jezika: XIX vek, obrenovićevska Srbija, neposredno pre pečatnje Daničićeve studije „Rat za srpski jezik i pravopis“ - *prim. prev.*)

U polomu su i roman i Srbija

U polomu, dašta negli u polomu, jer kakva je, inače, sudbina romana koji se gotovi od novin-
skih istrzaka i štokakvih notata, sumnjive atribucije u lošoj obradi, uz pjane bulazni činovni-
ka, a sve to u zemlji Srbiji, koja se ni od podanika svojih ne može odbraniti - zakraljena izvan
svakog ispravnog katastra.

Radovan Beli Marković, *Kavaleri starog premera*¹

2. Doslovni prevod:

(Stanje jezika: početak XX veka, Srbija posle majske prevrata, tzv. „zlatno doba“ - *prim. prev.*)

U porazu su i roman i Srbija

U porazu, dakle, a gde drugde do u porazu, jer kakva bi inače mogla biti sudba romana, koji
nastaje od isečaka novinskih i neakvih zabeleški, sumnjivog porekla a obrade loše, uz činov-
nički somnabulni govor, a sve to u Srbiji, zemlji koja se ni od svojih podanika ne može odbra-
niti - državi koja nije ubeležena ni u jednu zemljišnu knjigu.

Radovan de Beli Markovicz, *Švaleri starog kova*

3. Konačni prevod:

(Stanje jezika: početak XXI veka, Srbija posle atentata na premijera - *prim. prev.*)

Srbija i njen roman su poraženi

Poraženi su i Srbija i njen roman, a šta bi se drugo moglo očekivati nego poraz romana koji na-
staje od novinskih isečaka i neautorizovanih zabeleški, opterećen suvim administrativnim go-
vorom, kao i poraz Srbije koja se ne može opravdati ni pred svojim građanima, budući da je za-
snovana kao država bez zakona i reda.

Radovan Belimarković, *Ortaci na lošem tripu*

¹ Sam naslov nije lako prevesti, budući da je Marković upotrebio reč „kavaleri“ koju ne poznaje nijedan rečnik narodnog i književnog jezika, niti rečniči stranih posuđenica (Rečnik SANU, Riječnik JAZU, Matičin rečnik, Vujaklija, Klajić). Poznato je da je reč „kavaljer“ izvedena iz francuske reči „cavalière“ što se kod nas sreće još samo u obliku „kavalir“, ne i „kavaler“ što opet gravitira prema drugoj reči koja je iz italijanske jezika dospela na južnoslovensko govorno područje. Radi se o reči „cavalleria“ u značenju „konjica“. Reč „kavalerija“ nije poznata našoj književnosti ali ni reč „kavalerist“ u značenju „konjanika“, odnosno osobe koja ima neke veze sa konjicom. Stoga Markovićevi *kavaleri* stoje usamljeno i ako bismo pra-tili liniju piščeve asocijacije kao i elementarnu lingvističku akribičnost, mogli bismo taj termin prevesti kao „konjušar“, da-
kle nije ni „konjanik“ niti „konjički oficir“, već neko ko ima veze sa konjima i lascivnim rečnikom. Više od toga se ne mo-
že. S druge strane, ako se završi u rečnik i prover i značenje reči „premer“, lako se može utvrditi da ona znači „prečnik“. Pravi doslovni prevod ovog naslova glasio bi, dakle, *Konjušari starog (p)rečnika*. Nije loše, ali je daleko od dobrog ■